

Μαρίλλη Διαμαντή: «Επιζών είναι αυτός που δεν λύγισε ούτε στο σώμα ούτε στην ψυχή»

by Κυριάκος Τσικορδάνος © 24/04/2025

SHARE

1

0

f

in

Συνέντευξη με την Μαρίλλη Διαμαντή: «Ο επιζών για μένα είναι αυτός που περπάτησε μέσα σε στάχτες και ερείπια, μέσα σε τραύματα και απώλειες αλλά δεν λύγισε ούτε στο σώμα ούτε στην ψυχή»

Η Μαρίλλη Διαμαντή απαντά στις ερωτήσεις του [Greekaffair.gr](#) και του Κυριάκου Τσικορδάνου με αφορμή το βιβλίο της με τίτλο «Ο επιζών – Μια δεύτερη ευκαιρία », που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Αγγελάκη

[☞ Αγορά βιβλίων με τις υψηλότερες πωλήσεις στο διαδίκτυο](#)

«Ο Επιζών – Μια δεύτερη ευκαιρία». Πρόκειται για την απίθανη, αληθινή ιστορία του Παύλου και της οικογένειάς του, που πολέμησαν ενάντια στις δυνάμεις Κατοχής κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Μια ιστορία που εκτυλίσσεται στην πιο σκοτεινή περίοδο της ανθρωπότητας, μια ιστορία δύναμης, αντοχής και θυσίας, μια ιστορία που στο τέλος αναδύονται σημάδια ελπίδας.

Λίγα λόγια για το ποια είναι η συγγραφέας Μαρίλλη Διαμαντή

Η Μαρίλλη (Μαρία-Ελλά) Διαμαντή γεννήθηκε και ζει στην Αθήνα, είναι παντρεμένη και μητέρα τριών παιδιών. Με σπουδές στις Διεθνείς Σχέσεις ακολούθησε καριέρα στον τομέα των τηλεοπτικώνώνών με έμφαση στις διεθνείς επενδύσεις και στις σχέσεις με τους επενδυτές. Ένθερμη για την Ιστορία και τη διατήρησή της, είναι μέλος του Oral History Society και του American Historical Association. Φανατική ταξιδιώτης, Αγαπάει την εξερεύνηση και τη συνεχή μάθηση.

1. Ποια είναι η Μαρίλλη Διαμαντή; Συστήστε μας τον εαυτό σας.

Είμαι συγγραφέας, σύζυγος, μητέρα και πάνω απ' όλα άνθρωπος που μαθαίνει κάθε μέρα. Είμαι ένας φύλακας μνήμης, γιατί ο χρόνος χρειάζεται κάποιον να τον πει ιστορία και έτσι με την συγγραφή σκαλίζω το παρελθόν και καταγράφω.

Επεξεργάζομαι τον κόσμο και φέρνω στο φως φωνές, παλιές φωτογραφίες, βλεμματα που έζησαν πριν από εμένα και κάπως έτσι αγγίζω τις ψυχές των άλλων. Γράφω για προγόνους που έγιναν ψιθύροι στο αίμα μου, για σπίτια που άντεξαν και για ρίζες που δεν ξεράθηκαν. Το να είμαι σύζυγος με δίδαξε την αξία της αφοσίωσης και της υποστήριξης σε όλες τις φάσεις της ζωής.

Η μητρότητα μου δίδαξε την απόλυτη έννοια της αγάπης, της αντοχής και της αληθινής δημιουργίας – μέσα κι έξω από τις λέξεις. Κάθε ρόλος με διαμορφώνει και με συμπληρώνει, και μέσα από τις εμπειρίες, τα λάθη και τις χαρές μου προσπαθώ να γράφω με ειλικρίνεια, να μεγαλώνω με τρυφερότητα και να ζω με συνείδηση.

2. Πώς ήταν τα παιδικά σας χρόνια; Υπάρχουν στιγμές και καταστάσεις που θυμάστε από τότε;

Τα παιδικά μας χρόνια τα χαρακτηρίζουν οι άνθρωποι και τα γεγονότα που τα πλαισιώνουν, αν πρέπει λοιπόν να μιλήσω για τα δικά μου θα πω ότι αν και μεγάλωσα μέσα σε προκλήσεις, και δυσκολίες όπως το μεγαλύτερο μέρος της γενιάς μου, ήμουν πλαισιωμένη από αγάπη και ζεστασιά και οτιδήποτε και αν βίωσα με διαμόρφωσε και μου έδωσε δύναμη και τρυφερότητα.

3. Η ιδέα να γράψετε ένα βιβλίο που θα έχει θέμα την εξιστόρηση των βιωμάτων της οικογένειάς σας, πώς προέκυψε;

Μια ιδέα που προέκυψε έτσι απλά, από το αίτημα των παιδιών μου τα γεγονότα να μην μείνουν λόγια αλλά να καταγραφούν για να μην χαθούν και ξεχαστούν μέσα στον χρόνο, και αυτό ακριβώς έκανα. [☞ Αγορά βιβλίων με τις υψηλότερες πωλήσεις στο διαδίκτυο](#)

4. «Ο επιζών – Μια δεύτερη ευκαιρία». Τι είδους βιβλίο είναι και ποιοι οι ήρωες που το πλαισιώνουν;

Είναι ένα αφήγημα οικογενειακής ιστορίας που διαδραματίζεται κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου με ήρωες πέντε νέα παιδιά που αγωνίστηκαν για τα ιδανικά τους, την πατρίδα και την ελευθερία. Πέντε αδέρφια γεμάτα όνειρα για τη ζωή και δύναμη στην ψυχή. Μέσα από την τραγική κατάληξη του αγώνα τους γεννήθηκε και η απρόσμενη ελπίδα, η επιβίωση από το εκτελεστικό απόσπασμα και την χαριστική βολή, του μικρότερου αδερφού του Παύλου- μια επιβίωση που έδωσε στον Παύλο μια δεύτερη ευκαιρία.

5. Πόσο δύσκολο ψυχολογικά ήταν για εσάς να αποτυπώσετε σε μερικές λευκές κόλλες χαρτί, τα βιώματα της οικογένειάς σας από την περίοδο της Κατοχής και με επίκεντρο τη συμμετοχή τους στην Εθνική Αντίσταση;

Πολύ πιο δύσκολο απ' ότι το φανταζόμουν όταν ξεκίνησα. Το να γράφεις με την δική σου οπτική τις εμπειρίες των προγόνων σου αποτελεί μεγάλη ευθύνη. Πρέπει να τους τιμήσεις και με ειλικρίνεια να αποδώσεις τα γεγονότα. Το πιο δύσκολο ήταν η διαχείριση των συναισθημάτων, της απώλειας και των πληγών. Όμως θα ομολογήσω ότι η καταγραφή και συγγραφή απεδείχθη λυτρωτική γιατί με βοήθησε να κατανοήσω πράγματα, πρόσωπα και καταστάσεις, να δώσω φως σε ότι έμενε στην σκιά και να δημιουργήσω κάτι που θα μείνει, ένα ντοκουμέντο μνήμης και αγάπης.

6. Ποια στοιχεία από τα γεγονότα που μάθατε σας κέντρισαν λίγο παραπάνω του ενδιαφέρον ώστε να σας ωθήσουν στη συγγραφή του βιβλίου;

Η συγγραφή αυτού του βιβλίου δεν είναι τίποτα άλλο από μια ανθρώπινη απάντηση στην βαρβαρότητα εκείνης της εποχής. Πέντε νέοι, νιότη, δύναμη, ελπίδα, σύλληψη, βασανιστήρια, θάνατος, η βία, η εξουσία, η επιβολή της σιωπής με πόνο. Πέντε νέοι που έφυγαν πριν προλάβουν να ζήσουν, για τα πιστεύω τους. Δεν ήταν μόνο η ιστορία τους που μου κέντρισε το ενδιαφέρον αλλά και το βάρος μνήμης και της κληρονομιάς που κουβαλώ, τα γεγονότα που ζητούσαν από μόνα τους να μην μείνουν σιωπηλά. [☞ Αγορά βιβλίων με τις υψηλότερες πωλήσεις στο διαδίκτυο](#)

7. Πόσο συμβολικός είναι ο τίτλος «Ο επιζών»;

Ο τίτλος από μόνος του περιγράφει το βιβλίο. Ο **επιζών** είναι ο ήρωας που επέζησε του εκτελεστικού αποσπάσματος και της χαριστικής βολής. Είναι ένας τίτλος ταυτότητας του πρωταγωνιστή και των γεγονότων. Ο επιζών είναι ένας μάρτυρας μιας σειράς γεγονότων, είναι ένας πρωταγωνιστής γεγονότων που δεν ζήτησε τον ρόλο, και γι' αυτό αυτή η νίκη της επιβίωσης συχνά του ήταν βάρος. Παρ όλα αυτά δεν σταμάτησε να είναι και ένα σύμβολο ζωής. Ο επιζών είναι ένα τίτλος που τον διάλεξε η ιστορία μόνη της, ένα σύμβολο ζωής.

8. Το βιβλίο «Ο επιζών» αναφέρεται σε αληθινά γεγονότα. Πόσο καιρό σας πήρε να ολοκληρώσετε την έρευνα σας και να συγκεντρώσετε το υλικό;

Η έρευνα δεν ήταν απλώς μια διαδικασία συλλογής στοιχείων. Ήταν ένα ταξίδι πίσω στον χρόνο, στα ίχνη ανθρώπων και γεγονότων. Ήταν μια πορεία ανάμεσα σε ντοκουμέντα, αφηγήσεις, σιωπές, επίσημες πηγές, αλλά κυρίως προφορικές μαρτυρίες. Έπρεπε να συλλέξω, να ακούσω, να καταλάβω και να μεταφέρω με αληθινά και σεβασμό την ιστορία. Αρχεία, φωτογραφίες, αναμνήσεις, γεγονότα, μια ερευνητική προσέγγιση με σεβασμό στους ανθρώπους και τα γεγονότα που η συκέντρωσή τους βασίζετε σε σειρά ετών, η τελική τους καταγραφή κράτησε περίπου δυο χρόνια.

9. Σε ποια χρονολογία θα μεταφέρουν τον αναγνώστη/στρια τα γεγονότα και σε ποιες πόλεις εξελίσσονται τα περιστατικά του μυθιστορήματος σας;

Ο αναγνώστης/τρια δεν θα διαβάσει μυθιστόρημα και στις σελίδες δεν θα βρει ούτε μια λέξη μυθοπλασίας. Το αφήγημα βασίζεται ολοκληρωτικά σε πραγματικά και ιστορικά γεγονότα την εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στην περιοχή της Φθιώτιδας και συγκεκριμένα στην πόλη της Λαμίας και αναφέρεται σε πραγματικά γεγονότα και πρόσωπα. Αν και τα γεγονότα διαδραματίζονται σε συγκεκριμένη περιοχή, δίνεται στον αναγνώστη/τρια η δυνατότητα να κατανοήσει την παγκόσμια δυναμική εκείνης της εποχής μια και περιγράφεται με τρόπο απλό και κατανοητό το σκηνικό των ιστορικών γεγονότων της . [☞ Αγορά βιβλίων με τις υψηλότερες πωλήσεις στο διαδίκτυο](#)

10. Κεντρικός ήρωας στο βιβλίο «Ο επιζών», είναι ο Παύλος. Μιλήστε μας λίγο γι' αυτόν.

«Ο **Επιζών**», μια αγέρωχη, πάντα χαμογελαστή ψυγούρα που άγγιζε τα όρια του απίθανου και του ηρωικού. Ο φιλόλος, πάντα καλοντυμένος άντρας που κοίταζε τον θάνατο στα μάτια και τίμησε την κάθε μέρα ευχαριστώντας τον θεό και την ζωή που έζησε ένα θαύμα. Ο νεαρός που ένοιωσε στο πετσί του ότι η ζωή αρνήθηκε να τον αφήσει και αυτός την σεβόταν, όχι μόνο την δική του αλλά και των άλλων. Ενας άνθρωπος που κυριολεκτικά βίωσε το όριο ανάμεσα στην ζωή και τον θάνατο και κατάφερε να ζήσει μια απλή, ησυχά ζωή, δεν αναζητήσε δάφνες ούτε εκδίκηση. Φορούσε το παρελθόν στην ψυχή του, αθάτο. Αυτός ήταν ο Παύλος, ο δικός μου καθημερινός ήρωας γεμάτος αγάπη, ήθος και ψυχή. Ενας άνθρωπος που του δόθηκε δεύτερη ζωή και δεν την σπατάλησε ούτε σε μίσος, ούτε σε μεγάλα λόγια. [☞ Αγορά βιβλίων με τις υψηλότερες πωλήσεις στο διαδίκτυο](#)

11. Πόσο επηρέασε την προσωπική ζωή σας η συγγραφή του συγκεκριμένου βιβλίου;

Η συγγραφή του συγκεκριμένου βιβλίου είχε πολύ συναισθηματική φόρτιση μια και πρόκειται για μια οικογενειακή ιστορία. Το να ακουμπάς το παρελθόν είναι μια έντονη διαδικασία που μπορεί να σε γεμίσει και να εξαντλήσει.

Αντιμετωπίζεις τραύματα, απώλειες, φόβους, συγκρούσεις, ερωτήματα χωρίς απαντήσεις, όμως κάπως μαγικά έρχεται μια ανακαλύπτεις, ακούς, θυμάσαι. Το βιβλίο αυτό ήταν ένας διαδρομή πως ο κόσμος με άλλαξε βαθιά, με άλλαξε, με δούλεψε.

Υπήρξαν στιγμές που ένιωσα να βυθίζομαι στο τότε – να νιώθω τον φόβο των πρωταγωνιστών, τον θυμό τους, την ελπίδα. Να φανταζομαι τον Παύλο, την στιγμή που άκουσε τις σφαίρες, τι ένοιωσε όταν τον χτύπησαν και έπεσε κάτω, και τι ένοιωσε από τότε κάθε φορά που κοίταζε τον ουρανό, να αναρωτιέμαι τι σκεφτόταν τις νύχτες, χρόνια μετά.

Αυτό το **βιβλίο** δεν είναι απλά μια ιστορία, είναι μια προσπάθεια να κρατήσω ζωντανό κάτι που αλλιώς θα χανόταν στην σκόνη του χρόνου, δεν είναι απλά καταγραφή μιας οικογενειακής ιστορίας, είναι μια συνομιλία με το παρελθόν, μια αναζήτηση που λειτουργεί αλλιώς σαν πόνος, αλλιώς σαν παρηγοριά και κατέληξε στην κατανόηση και την λύτρωση.

12. Στο βιβλίο σας υπήρξαν στοιχεία από κάποιο ήρωα που διαθέτετε και εσείς ως χαρακτήρας;

Ό,τι μου δίδαξε ο Παύλος έγινε κομμάτι μου. Δεν ξέρω πότε ακριβώς έγινε. Δεν είχα σκοπό να του μοιάσω. Ούτε προσπάθησα να τον αντιγράψω. Αλλά όσο έγραφα, όσο ξαναγύριζα στις μνήμες, όσο παρατηρούσα τα μικρά πράγματα που άφησε πίσω του – άρχισα να καταλαβαίνω: τα χαρακτηριστικά που θαύμαζα σ' εκείνον ήταν και δικά μου. Κι έτσι, χωρίς να το ξέρω, του μοιάζω. [☞ Αγορά βιβλίων με τις υψηλότερες πωλήσεις στο διαδίκτυο](#)

Ο Παύλος δεν μιλούσε ποτέ με πολλά λόγια ούτε έφαχνε να εξηγήσει τα βάθη της ψυχής του. Κι όμως, με διαμόρφωσε βαθιά – όχι με όσα είπε, αλλά με τον τρόπο που υπήρχε. Με τη σιωπή του, την απλότητά του, τον τρόπο που κοίταζε τον κόσμο, σαν να είχε δει το χειρότερο και να είχε επιλέξει, με πείσιμα, να κρατήσει το καλύτερο.

Μου έμαθε την αντοχή, τη δύναμη που δεν κραυγάζει, αλλά συνεχίζει να πορεύεται στη ζωή. Μου έμαθε την σιωπηλή αξιοπρέπεια. Στάθηκε απέναντι στη ζωή με τρόπο που δεν ζητούσε τίποτα – αλλά κέρδιζε τον σεβασμό όλων.

Δεν μιλούσε πολύ, αλλά κάθε του σιωπή είχε λόγο. Πίστη στη ζωή. Παρ' όλα όσα βίωσε, διάλεξε να ζήσει. Να αγαπήσει, να δημιουργήσει, να σταθεί ξανά όρθιος. Έμαθα να συγκατανοίω, να μην παρασυρόμαι εύκολα από την οργή ή τον φόβο – αλλά να στέκομαι, να παρατηρώ, να κατανοώ. Μου έδειξε πώς είναι να βλέπω κάθε καινούργια μέρα ως δώρο και να είμαι ευγνώμων για ό,τι έχω.

Δεν μου έμαθε απλώς τρόπους να στέκομαι στη ζωή, μου τα πέρασε τόσο βαθιά που έγιναν δικά μου χαρακτηριστικά. Η υπομονή του έγινε η δική μου αντοχή. Η σιωπή του έγινε η δική μου σκέψη. Η πίστη του στη ζωή έγινε ο τρόπος που βλέπω τον κόσμο.

Δεν μιμούμαι τον Παύλο κουβαλώ τον Παύλο μέσα μου, σ' αυτό που μου άφησε χωρίς να το πει, από αυτή την αλυσίδα της μνήμης που δεν έσπασε, αλλά ριζώσε μέσα μου.

13. Ποια συναισθήματα βιώνετε όσο γράφατε και γιατί;

Συναισθήματα πολύπλοκα και αντιφατικά. Ήμουν ταυτόχρονα συγγραφέας, μάρτυρας, κόρη, ανιψιά, παρατηρητής. Ήμουν μέσα σε μια ιστορία και έξω από αυτή. Τα συναισθήματα με πλημυρίζαν όλα μαζί, σαν κύματα.

Συκίνηση, νοιώθοντας ότι ξαναβρίσκα τον ανθρώπου της ιστορίας μου, νοσταλγία, για τα δύσκολα, για την βία και την αδικία, ευθύνη, να σωστά την ιστορία, αγαπή, καθαρά και σιωπηλά τις ιστορίες πρωταγωνιστές, ευγνωμοσύνη, γιατί μου δόθηκε η δυνατότητα να διώσω φωνή σε όσους δεν πρόλαβαν να μιλήσουν, και τελικά ένοιωσα λύτρωση, σαν να ξόρκισα κάτι βαρύ, όχι για να το διώξω αλλά για να το μεταμορφώσω σε κάτι φωτεινό.

14. Τι σημαίνει για εσάς η λέξη «επιζών»;

Επιβίωση για μένα είναι να ξεπεράσεις μια δυσκολία, όποια και αν είναι αυτή και να συνεχίσεις να προχωράς και να ζεις. Να ξεπεράσεις μια καταιγίδα, μια καταστροφή, ένα ατύχημα, έναν πόλεμο, και να συνεχίζεις, και να προχωράς. **Ο επιζών** για μένα είναι αυτός που περπάτησε μέσα σε στάχτες και ερείπια, μέσα σε τραύματα και απώλειες αλλά δεν λύγισε ούτε στο σώμα ούτε στην ψυχή.

15. Υπάρχει κάποια σκηνή ή κάποιος χαρακτήρας που δυσκολευτήκατε να «ζωντανέψετε» στη βιοματική σας ιστορία;

Η εξιστόρηση της σκηνής της εκτέλεσης ήταν από τις πιο επώδυνες, τόσο για το συναισθηματικό της φορτίο όσο και για τον σεβασμό στην στιγμή και την ιστορία της.

Η σκηνή είχε μια συναισθηματική βαρύτητα και έπρεπε να αποδοθεί ανάξια. Μια σκηνή έντονη, φορτισμένη που άφησε σε σιωπή και απώλεια. Η ισχυρή συναισθηματική φόρτιση απαιτούσε προσεκτικό χειρισμό και σεβασμό ειδικά προς τον αναγνώστη της ιστορίας που ένοιωσε έντονα αισθηθεί βάρος. Έπρεπε να διατηρήσω το σεβασμό όχι μόνο στα γεγονότα αλλά και στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια για τα θύματα αλλά και για τον επιζώντα.

Πολλές φορές με κατέλαβε φόβος, θλίψη και οργή, συναισθήματα που έπρεπε να καταλαγιάσω ώστε να μπορέσω να συνεχίσω.

16. Πώς θα περιγράφατε με μια φράση το βιβλίο σας; Ποιο είναι το «μήνυμα» πέρα από την ευχαρίστηση της ανάγνωσης;

Ταξίδι μέσα από τις σκοτεινές στιγμές του παρελθόντος προς την δύναμη της επιβίωσης και της συγχώρεσης.

[☞ Αγορά βιβλίων με τις υψηλότερες πωλήσεις στο διαδίκτυο](#)

17. Θα σας ενδιέφερε το βιβλίο σας να γίνει ταϊνιά στη μεγάλη οθόνη ή σίριαλ στην τηλεόραση;

Θα τολμήσω να πω πως να, με σεβασμό πάντα στα γεγονότα και στους πρωταγωνιστές. Για μένα είναι πολύ σημαντικό να γίνει γνωστή αυτή η ιστορία, σαν απόδοση φόρου τιμής, και θα πρέπει να παραδοχτώ πως ο κόσμος και ειδικότερα οι νεότερες γενιές θα έβλεπαν πιο εύκολα κάτι στην μεγάλη ή την μικρή οθόνη παρά θα διαβάζαν ένα βιβλίο.

18. Διαβάσατε πρόσφατα κάποιο βιβλίο που σας εντυπωσίασε;

Μια και βρίσκομαι στην έρευνα του επόμενου βιβλίου διαβάζω ότι έχει να κάνει με αναφορές σε αυτό το κομμάτι της ιστορίας, όπου βρίσκω και πολύ ενδιαφέροντα βιβλία και μελέτες, όπως τον Μπάμπη Μαλαφούρη ή Έλληνες της Αμερικής 1528-1928 (Νέα Υόρκη 1948). Οι Μπρούκλινδες της Γιώτας Τουρμερλή που με συνεπληρναν δίνοντάς μου στοιχεία και εικόνες με άλλης μακρινής εποχής.

19. Αν «υποθετικά» έπιανε φωτιά η βιβλιοθήκη του σπιτιού σας, ποιο αγαπημένο βιβλίο σας θα επιλέγατε εκείνη τη στιγμή να σώσετε και γιατί;

Δύσκολη ερώτηση γιατί τα βιβλία μου τα αγαπώ και γι' αυτό και πολύ δύσκολα τα δανείζω. Θα έπρεχα να πάρω ίσως αυτά που έχω υπογραμμίσει φράσεις και λέξεις και δεν θα ήθελα να αποχωριστώ, όπως Η Μάνα της Ελεν Καρλάιλ, Ο Αλέξης Ζορμπά του Καζαντζάκη, Ο Όλεθρος του Keith Lowe.....

20. Έχετε σκεφτεί να προχωρήσετε σε συγγραφή και ποιοι άλλοι βιβλίου και εάν ναι, ποιο το είδος που σχεδιάζετε να γράψετε;

Έχω ήδη ξεκινήσει την έρευνα και καταγραφή γεγονότων ενός άλλου βιβλίου οικογενειακής ιστορίας που ξεκινάει από την Ελλάδα του 1897 καταλήγει στην Αμερική του 1919, στη Νήσο Ελλίς, αγώνας, μεταναστευση, επιβίωση. Η γραφή συνεχίζεται και η ιστορία αυτή σιωπηλά ωρμάζει, χρειάζεται ακόμα λίγο χρόνο.

[☞ Αγορά βιβλίων με τις υψηλότερες πωλήσεις στο διαδίκτυο](#)

Κυρία Μαρίλλη Διαμαντή ευχαριστώ για την όμορφη κουβέντα που είχαμε.

Εγώ σας ευχαριστώ για την ώρα συνέντευξής.